

"DIMITRIE CANTEMIR" CHRISTIAN UNIVERSITY

INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE

(6th Edition)

*"Dimitrie Cantemir's work
– symbol of the convergence of civilizations"*

PROGRAMME

BUCHAREST, ROMANIA

November 24-26, 2016

INTERNATIONAL CONFERENCE (6th Edition):

"Dimitrie Cantemir's work – symbol of the convergence of civilizations"

COMITETUL ȘTIINȚIFIC

(SCIENTIFIC BOARD OF THE CONFERENCE)

- Prof. univ. dr. Momcilo Luburici – Președinte UCDC
- Prof. univ. dr. Corina Adriana Dumitrescu – Președinte Senat UCDC
- Prof. univ. dr. Cristiana Cristureanu – Rector UCDC
- Prof. univ. dr. Cristian Dumitrescu – Facultatea de Științe Juridice și Administrative, UCDC
- Acad. Gheorghe Duca - Președinte Academia de Științe, Republica Moldova
- Acad. Alexandru Surdu, Vicepreședinte al Academiei Române
- Acad. Andrei Eșanu - Academia de Științe, Republica Moldova
- Acad. Răzvan Theodorescu - Academia Română
- Acad. Alexandru Boboc - Academia Română
- Acad. Nicolae Dabija - Academia Română, Academia de Științe din Republica Moldova
- Acad. Valeriu Matei - membru de onoare al Academiei Române, director Institutul Cultural Român din Chișinău, Republica Moldova
- Prof. univ. dr. hab. Gheorghe Bobâna, Institutul de Istorie al Academiei de Științe din Republica Moldova, Universitatea Academiei de Științe a Republicii Moldova
- Prof. univ. dr. Antonello Biagini - Prorector Universitatea Sapienza, Roma
- Prof. univ. dr. Cezny Karasu, University of Ankara, Turcia
- Prof. univ. dr. Sozen Zeynep, Technical University of Istanbul, Turcia
- Prof. univ. dr. Cristiana Glavce, Director al Centrului de Cercetări Antropologice "Francisc I. Rainer", Academia Română
- Prof. univ. dr. Marius Turda - Oxford Brookes University
- Prof.univ.dr. Giovanna Dell Gobbo, University of Florence
- Prof. univ. dr. Zoran Kalinic, Universitatea Independentă din Banja Luka - Bosnia și Hertegovina (Univerziteteta NUBL)
- Prof.univ.dr. Vasile Macoviciuc, Academia de Studii Economice, București

- Prof.univ.dr. Grigore Georgiu, Școala Națională de Studii Politice și Administrative din București
- Conf.univ.dr. Ioana Cîndea-Feodorov, Institute of South Eastern Europe Studies
- Dr. Natasha Tosici – University of Kragujevac; membru al National Council of the Romanian Minority of the Republic of Serbia; președinte al Mișcării Democratice a Românilor din Republica Serbia
- Prof. univ. dr. Mihail Daniel Șandru, UCDC, cercetător științific gr. II – coordonator, Centrul de Studii de Drept European, Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu”, Academia Română
- Dr. Ruxandra Boroș, International Development Group, Franța
- Prof. univ. dr.hab. Gabriela Pohoăță, redactor șef revistele Cogito și Euromentor, UCDC
- Prof. univ. dr. Georgeta Ilie, Prorector cercetare UCDC
- Prof. univ. dr. Octavia Costea – Facultatea Științe ale Educației, UCDC
- Conf. univ. dr. Conona Petrescu – Decan, Facultatea Științe ale Educației, UCDC
- Conf.univ.dr. Marin Tudor, Facultatea de Științe ale Educației, UCDC
- Prof. univ. dr. Cristian Ionescu, Facultatea de Științe Juridice și Administrative, UCDC
- Lect. univ. dr. Costel Chiteș, Facultatea de Științe ale Educației, UCDC
- Constantin Barbu, Cercetător științific Institutul de Istorie și Studii Cantemiriene, UCDC

INTERNATIONAL CONFERENCE (6th Edition):

"Dimitrie Cantemir's work – symbol of the convergence of civilizations"

COMITETUL ORGANIZATORIC

(ORGANIZATIONAL BOARD OF THE CONFERENCE)

- Prof. univ. dr. Momcilo Luburici – Președinte, UCDC
- Prof. univ. dr. Corina Adriana Dumitrescu – Președinte Senat, UCDC
- Prof. univ. dr. Cristiana Cristureanu – Rector, UCDC
- Prof. univ. dr. Cristian Dumitrescu – Facultatea de Științe Juridice și Administrative, UCDC
- Prof. univ. dr. Georgeta Ilie – Prorector cercetare, UCDC
- Prof. univ. dr.hab. Gabriela Pohoăță, redactor șef revistele Cogito și Euromentor, UCDC
- Prof. univ. dr. Octavia Costea – Facultatea Științe ale Educației, UCDC
- Conf. univ. dr. Conona Petrescu – Decan, Facultatea Științe ale Educației, UCDC
- Conf.univ.dr. Marin Tudor, Facultatea de Științe ale Educației, UCDC
- Conf.univ.dr. Agata Popescu, Director al Institutului Internațional pentru Drepturile Omului, UCDC
- Conf.univ.dr. Nicoleta Elena Buzatu, Director adjunct al Institutului Internațional pentru Drepturile Omului, UCDC
- Lect. univ. dr. Camelia Brîncoveanu – Director, Institutul de Istorie și Studii Cantemiriene, UCDC
- Conf. univ. dr Mihaela Cîrstea, Facultatea de Științe ale Educației, UCDC
- Prof. Andreea-Ileana Danielescu – Cercetător științific gradul 2, UCDC
- Constantin Barbu – Cercetător științific, Institutul de Istorie și Studii Cantemiriene, UCDC
- Lect.univ.dr. Melanica - Rita Barbu, Facultatea de Istorie, secretar științific al IISC
- Lect.univ.dr. Gh. Octavian Zamfirescu, Facultatea de Istorie, UCDC

INTERNATIONAL CONFERENCE (6th Edition):

"Dimitrie Cantemir's work – symbol of the convergence of civilizations"

PROGRAMUL CONFERINȚEI

(Conference Agenda)

24 Noiembrie 2016

November 24, 2016

18.00-20.00 **Primirea participanților la lucrările Conferinței**
Welcoming the conference attendees

25 Noiembrie 2016

November 25, 2016

09.30-10.00 **Înregistrarea participanților la lucrările Conferinței (intrarea Aula Magna)**

Conference attendees registration (Aula Magna entrance hall)

10.00-12.00 **Deschiderea lucrărilor Conferinței și prezentarea lucrărilor în plen (Aula Magna)**

Opening ceremony and plenary session of the international conference (Aula Magna)

12.00-12.30 **Pauză de cafea**

Coffee break

13.00-14.30 **Lansări de carte (sala 130)**

Book launching (conference room 130)

14.30-15.00 **Pauză de cafea**

Coffee break

15.00-17.00 **Prezentarea lucrărilor Conferinței pe secțiuni (sălile 130, 85, 86, 39)**

Papers presentation in sessions (conference rooms 130, 85, 86, 39)

26 Noiembrie 2016

November 26, 2016

10.00-12.00 Dezbateri, concluzii și închiderea lucrărilor Conferinței (sala 130)

Plenary meeting. Debates and conclusions (conference room 130)

INTERNATIONAL CONFERENCE (6th Edition):

"Dimitrie Cantemir's work – symbol of the convergence of civilizations"

OBIECTIVELE CONFERINȚEI

- cunoașterea impactului operei lui Dimitrie Cantemir în contextul european de confluență dintre Occident și Orient;
- evidențierea relațiilor lui Dimitrie Cantemir cu personalitățile culturale ale timpului său;
- relevarea contribuției lui Dimitrie Cantemir la modernizarea societății românești din punct de vedere educativ, spiritual, sociocultural, politic și diplomatic;
- anticiparea perspectivei temporale a Europei post-moderne prin opera lui Dimitrie Cantemir și a altor reprezentanți ai epocii sale (valori etice și morale, religioase, socioculturale, politice și diplomatice)
- valorificarea inovațiilor în cercetarea operei lui Dimitrie Cantemir și a altor aspecte legate de epoca sa din perspectiva inter- și transdisciplinarității;
- diseminarea bunelor practici și crearea unei comunități de cercetare cantemiriană în contextul iluminismului european.

CONFERENCE OBJECTIVES

- *Dimitrie Cantemir's work impact in the European confluence context between East and West;*
- *Highlighting Dimitrie Cantemir's relations with the cultural personalities of his time;*
- *Revealing Dimitrie Cantemir's contribution to the modernization of the Romanian society in terms of education, spirituality, sociology, culture, politics and diplomacy;*
- *Anticipating the temporal perspective of post-modern Europe through Dimitrie Cantemir's and other representatives' works of his epoch (a focus on ethical and moral, religious, socio-cultural, political and diplomatic values);*
- *Highlighting innovations in Dimitrie Cantemir's work and other aspects of his time, through an inter- and transdisciplinary approach;*
- *Disseminating best practice and creating a Cantemirian research community in the context of European Enlightenment.*

INTERNATIONAL CONFERENCE (6th Edition):

"Dimitrie Cantemir's work – symbol of the convergence of civilizations"

SECȚIUNILE CONFERINȚEI

- Secțiunea I: Opera lui Dimitrie Cantemir – opera lui Gottfried Wilhelm Freiherr von Leibniz și umanismul european
- Secțiunea a II-a: Valori naționale și universale în opera lui Dimitrie Cantemir
- Secțiunea a III-a: Contribuții la evoluția educației în perioada lui Dimitrie Cantemir
- Secțiunea a IV-a: Contribuția operei lui Dimitrie Cantemir la întemeierea iluminismului european

CONFERENCE SECTIONS

- Section 1: Dimitrie Cantemir's work - G.W. Leibniz and the European Humanism*
- Section 2: National and universal values in Dimitrie Cantemir's work*
- Section 3: Contributions to the development of education during Cantemir's epoch*
- Section 4: Dimitrie Cantemir's work contribution to the foundation of the European Enlightenment*

INTERNATIONAL CONFERENCE (6th Edition):

"Dimitrie Cantemir's work – symbol of the convergence of civilizations"

Lansări de carte

(sala 130)

Books launching

(conference room 130)

1. *"In amintirea unui istoric român - Nicolae Ciachir"*

Coordonatori: Nicoleta Ciachir și Sorin Marcel Colesniuc

"Remembering Nicolae Ciachir - a Romanian historian"

Coordinators: Nicoleta Ciachir and Sorin Marcel Colesniuc

2. *"Dimitrie Cantemir - pod al cunoașterii între Orient și Occident. Studii și articole"* (limba română și limba engleză).

Coordonator: colonel Viorel Ciobanu - Asociația Europeană
"Dimitrie Cantemir"

"Dimitrie Cantemir- the knowledge bridge between East and West. Studies and articles"

Coordinator: colonel Viorel Ciobanu - "Dimitrie Cantemir"
European Association

INTERNATIONAL CONFERENCE (6th Edition):

"Dimitrie Cantemir's work – symbol of the convergence of civilizations"

LUCRĂRI ÎN PLEN

PLENARY SESSION

Moderatori (Moderators):

Prof. univ. dr. Georgeta Ilie

Aula Magna

Cuvânt de deschidere

Opening speech

1. Dimitrie Cantemir și Academiiile domnești

Dimitrie Cantemir and the Royal Academies

Academician **Alexandru SURDU**, vicepreședinte al Academiei Române

2. Modelul cultural Cantemir în viziunea lui Constantin Noica

Constantin Noica's Cantemirian cultural model

Prof.univ.dr.hab. **Gheorghe BOBANA**, Institutul de Istorie al Academiei de Științe din Republica Moldova, Universitatea Academiei de Științe a Republicii Moldova

3. Rolul și locul operei lui Dimitrie Cantemir în afirmarea iluminismului european

Dimitrie Cantemir's work role and place in the promotion of European Enlightenment

Prof.univ.dr. **Corina Adriana DUMITRESCU**, Președintele Senatului Universitatea Creștină "Dimitrie Cantemir"

4. "Aria Dervișilor din Pera" – o posibilă relație a muzicii orientale a lui Dimitrie Cantemir cu creația lui Wolfgang Amadeus Mozart

The "*Dervish Aria from Pera*" - a possible relation between Dimitrie Cantemir's Levantine music and Wolfgang Amadeus Mozart's musical masterpiece

Doctor habilitat **Victor GHILAȘ**, Institutul Patrimoniului Cultural al Academiei de Științe a Moldovei

5. **Elemente de modernitate în "Dacia cantemiriană", de la finele secolului al XVII-lea și începutul secolului următor**
"Cantemirian Dacia" and modern elements, from the end of the 17th and the beginning of the 18th century
 Prof.univ.dr. **Momcilo LUBURICI**, Președintele UCDC
 Prof.univ.dr. **Ștefan OLTEANU**, Facultatea de Istorie, UCDC
6. **Diversitatea culturală în cadrul Imperiului Otoman în epoca lui Cantemir**
 Cultural Diversity in the Ottoman World during Cantemir's Epoch
 Prof. univ. dr. **Sozen ZEYNEP**, Technical University of Istanbul, Turcia
7. **Izvoarele turcești folosite în "Incrementa atque decrementa Aulæ Othomanicæ"**
 Turkish historical springs used in the *"Incrementa atque decrementa Aulæ Othomanicæ"*
 Cercetător **Constantin BARBU**, Institutul de Istorie și Studii Cantemiriene, UCDC
8. **Dimitrie Cantemir despre marele poet Ovidiu Publius Naso**
 Cantemir about the great poet Publius Ovid Naso
 Cercetător științific **Nicolae IORDAN-CONSTANTINESCU**, Pan Europa Foundation Romania
 Dr. **Natasha TOSICI**, Member of the National Council of the Romanian Minority of the Republic of Serbia
 Cercetător științific **Lactanția-Elena IORDAN-CONSTANTINESCU**, Pan Europa Foundation Romania
9. **Contribuția lui Dimitrie Cantemir la modernizarea sistemului politic românesc**
 Cantemir's contribution to the modernization of the Romanian political system
 Cercetător științific dr. **Enache TUȘA**, Institutul de Științe Politice și Relații Internaționale „I.C. Brătianu", Academia Română
10. **Dimitre Cantemir – concepția despre om**
 Dimitre Cantemir - conception on man
 Prof.univ.dr. **Vasile MACOVICIUC**, ASE București
 Prof.univ.dr. **Grigore GEORGIU**, SNSPA București

INTERNATIONAL CONFERENCE (6th Edition):

"Dimitrie Cantemir's work – symbol of the convergence of civilizations"

Secțiunea I: Opera lui Dimitrie Cantemir – opera lui Gottfried Wilhelm Freiherr von Leibniz și umanismul european

Section 1: Dimitrie Cantemir's work - G.W. Leibniz and the European Humanism

Moderator (Moderator):

Prof. univ. dr.hab. Gabriela Pohoăț

Sala (conference room) 130

1. Dimitrie Cantemir - întâiul creator al filosofiei românești

Dimitrie Cantemir – the first creator of Romanian Philosophy

Prof.univ.dr.hab. **Gabriela POHOAȚA**, Facultatea de Științe Juridice și Administrative, UCDC

Lect.univ.dr. **Mihaela MOCANU**, Facultatea de Limbi și Literaturi Străine, UCDC

2. Implicațiile educației lui Cantemir la Istanbul, în operele sale

Implications of Cantemir's education in Istanbul for his oeuvre

Assoc. Prof. Dr. **Cristina NICOLAESCU**, Erciyes University, Faculty of Letters, English Department, Kayseri, Turkey

3. Doi promotori ai modernității – Dimitrie Cantemir și hatmanul ucrainean Ivan Mazepa

Dimitrie Cantemir and the Ukrainian Hetman Ivan Mazepa - two promoters of modernity

Lect.univ.dr. **Nicoleta CIACHIR**, President of Balkan and Slavic Association of Romania

Cercetător științific **Sorin Marcel COLESNIUC**, Archaeological Museum of Callatis, Mangalia

- 4. Ontologia (înțelepciunea) pământului, construct esențial în esențialitatea spiritualității cantemirene**
Wisdom of the Earth, a fundamental element of the Cantemirian spiritual essence
Conf. univ. dr. **Agata Mihaela POPESCU**, Facultatea de Științe Juridice și Administrative, UCDC
- 5. Dimensiunea morală a gândirii lui Dimitrie Cantemir reflectată în lucrarea Divanul sau Gâlceava Înteleptului cu Lumea**
The Moral Dimension of Dimitrie Cantemir's Thinking Reflected in The Divan or The Wise Man's Parley with the World
Lect.univ.dr. **Mihaela STERIAN**, Facultatea de Științe ale Educației, UCDC
- 6. Mic tratat privind evoluția conștiinței de sine la Dimitrie Cantemir - periodizarea dezvoltării umane**
Little Treatise on the Evolution of Self-Consciousness in Dimitrie Cantemir – The Periodization of Human Development
Conf.univ.dr. **Magdalena DUMITRANA**, Institutul Teologic Adventist, Cernica
- 7. Dimitrie Cantemir - un intelectual al Renașterii**
Dimitrie Cantemir – a scholar of Renaissance
Conf.univ.dr **Sabin DRAGULIN**, Facultatea de Științe Politice, UCDC

INTERNATIONAL CONFERENCE (6th Edition):

"Dimitrie Cantemir's work – symbol of the convergence of civilizations"

Secțiunea a II-a: Valori naționale și universale în opera lui Dimitrie Cantemir

Section 2: National and universal values in Dimitrie Cantemir's work

Moderatori (Moderators):

Conf.univ.dr. Mihaela Daniela Cîrstea

Lect. univ. dr. Costel Chiteș

Sala (conference room) 85

- 1. Dimitrie Cantemir - un european *avant la lettre* al epocii sale**
Dimitrie Cantemir – an *avant la lettre* European of his time
Prof.univ.dr. **Cristian DUMITRESCU**, Facultatea de Științe Juridice și Administrative, UCDC
- 2. Dimitrie Cantemir – om al timpului modern**
Dimitrie Cantemir – the man of modern age
Profesor **Laurențiu Valentin CIRSTEA**, Școala Nr.195, București
Conf.univ.dr. **Mihaela Daniela CIRSTEA**, Facultatea de Științe ale Educației, UCDC
- 3. Formarea gândirii matematice a lui Dimitrie Cantemir**
The mathematical prerequisite background of Dimitrie Cantemir
Lect.univ.dr. **Costel-Dobre CHITEȘ**, Facultatea de Științe ale Educației, UCDC
- 4. Considerații cu privire la contribuția lui Cantemir la filosofia juridică**
Considerations regarding Cantemir's contribution to legal philosophy
Lect.univ.dr. **Valentin - Stelian BADESCU**, LUMINA University of South-East Europe, Bucharest

5. **Viața și cultura economică reflectate în opera lui Dimitrie Cantemir**
Economic and cultural life as reflected in Dimitrie Cantemir's works
Conf.univ.dr. **Radu DANCIU**, Facultatea de Științe Economice, UCDC, Cluj-Napoca

6. **Divanul lui Cantemir și Gâlceava omului modern cu valorile eterne**
Cantemir's Council and the conflict between the modern man and the eternal values
Conf.univ.dr. **Claudia VLAICU**, Facultatea de Teologie Ortodoxă și Științele Educației, Universitatea Valahia, Târgoviște

7. **Demersuri epistemice și noi paradigme culturale în opera lui Dimitrie Cantemir**
Epistemical approaches and new cultural paradigms in Dimitrie Cantemir's works
Lect.univ.dr. **Eleonora Mihaela CONSTANTINESCU**, Facultatea de Marketing, UCDC

8. **Dimitrie Cantemir – un manuscris inedit al lucrării *Descriptio Moldaviae***
Dimitrie Cantemir – a new manuscript of *Descriptio Moldaviae*
Cercetător **Constantin BARBU**, Institutul de Istorie și Studii Cantemiriene, UCDC

INTERNATIONAL CONFERENCE (6th Edition):

"Dimitrie Cantemir's work – symbol of the convergence of civilizations"

Secțiunea a III-a: Contribuții la evoluția educației în perioada lui Dimitrie Cantemir

Section 3: Contributions to the development of education during Cantemir's epoch

Moderatori (Moderators):

Prof.univ.dr. Octavia Costea

Conf.univ.dr. Conona Petrescu

Sala (conference room) 39

- 1. Conștiința timpului în „Istori’ a Imperiului Ottomanu - Crescerea și scaderea lui de Demetriu Cantemiru” (traducerea dr. Ios. Hodosiu)**
Time consciousness in the “*Ottoman Empire History – Its rise and fall, written by Demetriu Cantemiru*” (translation by doctor Ios. Hodosiu)
Prof.univ.dr. **Octavia COSTEA**, Facultatea de Științe ale Educației, UCDC
Conf.univ.dr. **Conona PETRESCU**, Facultatea de Științe ale Educației, UCDC
- 2. Valorile educației ortodoxe în gândirea lui Dimitrie Cantemir**
The values of the Orthodox education in Dimitrie Cantemir’s thinking
Lect.univ.dr. Arhidiacon, **Apostolache IONIȚA**, Facultatea de Teologie, Universitatea din Craiova
- 3. Educația moral-creștină – promovată de către Dimitrie Cantemir în lucrarea ”Scurtă povestire despre stârpirea familiilor lui Brâncoveanu și a Cantacuzinilor”**
Christian moral education –fostered by Dimitrie Cantemir in his work “*Short story about the eradication of the Brâncoveanus and Cantacuzinos*”
Lect.univ.dr. **Manuela CAZAN**, Facultatea de Științe ale Educației, UCDC

Lect.univ.dr. **Ramona Elena ANGHEL**, Facultatea de Științe ale Educației, UCDC

4. Influența activității lui Dimitrie Cantemir asupra dezvoltării educației românești în context european

The influence of Dimitrie Cantemir's activity on the development of Romanian education in the European context

Lect.univ.dr. **Adina Petruța PAVEL**, Facultatea de Management Turistic și Comercial, UCDC

5. Abordarea din perspectiva didacticii istoriei a lui Dimitrie Cantemir

Approaching Dimitrie Cantemir from a didactic view

Asistent univ.dr. **Andrei NOVAC**, Facultatea de Științe ale Educației, UCDC

6. Falia critică despre imaginea moldovenilor în "Descrierea Moldovei"

Critical approach to the image of Moldovans in Cantemir's "Description of Moldova"

Lector univ.dr. **Gheorghița BADEA**, Director Școala Gimnazială Nr.81, București

INTERNATIONAL CONFERENCE (6th Edition):

"Dimitrie Cantemir's work – symbol of the convergence of civilizations"

Secțiunea a IV-a: Contribuția operei lui Dimitrie Cantemir la întemeierea iluminismului european

Section 4: Dimitrie Cantemir's work contribution to the foundation of the European Enlightenment

Moderatori (Moderators):

Conf.univ.dr. Marin Tudor

Lect. univ. dr. Camelia Brîncoveanu

Sala (conference room) 86

1. Concepte și teme în „*Lumina cunoașterii*”, în Principatele Dunării de est și în cadrul curentului „*illuminismo*” din Modernismul timpuriu italian

Concepts and themes in "*the Light of Knowledge*" in Eastern Danubian Principalities and illuminismo in Early Modern Italy

Lect.univ.dr. **Mirela COPCA**, UCDC

Prof.univ.dr. **Giovanna DELL GOBBO**, University of Florence, Italy

2. Istoria ieroglifică - deschizătoare a literaturii existențialiste a absurdului la români?

The Hieroglyphic History – a forerunner to the Romanian absurd existentialist literature

Conf.univ.dr. **Marin TUDOR**, Facultatea de Științe ale Educației, UCDC

3. Conștiința istorică – conștiință politică în opera cantemiriană

The historical consciousness – a political consciousness in Cantemir's work

Lect.univ.dr. **Camelia BRINCOVEANU**, Institutul de Istorie și Studii Cantemiriene, Facultatea de Istorie, UCDC

Conf.univ.dr. **Marin BADEA**, Facultatea de Istorie, UCDC

4. Principiile dreptului și filozofie socială în epoca lui Dimitrie Cantemir

Social principles of law and philosophy in the age of Dimitrie Cantemir

Lect.univ.dr. **Marius ANDREESCU**, Universitatea din Pitești, Judecător la Curtea de Apel Pitești

5. Considerații privind opera lui Dimitrie Cantemir

Considerations on Dimitrie Cantemir's work

Conf.univ.dr. **Rodica Mariana ȚIRLEA**, Facultatea de Științe Economice, Cluj-Napoca, UCDC

Conf.univ.dr. **Miranda Petronella VLAD**, Facultatea de Științe Economice, Cluj-Napoca, UCDC

6. Considerații privind viziunea etico-religioasă în opera lui Dimitrie Cantemir

Considerations on the ethical religious vision in Dimitrie Cantemir's work

Lect.univ.dr. **Christina Andreea MIȚARIU** Facultatea de Management Turistic și Comercial, UCDC Timișoara

INTERNATIONAL CONFERENCE (6th Edition):

"Dimitrie Cantemir's work – symbol of the convergence of civilizations"

ABSTRACTS

1. **Principiile dreptului și filozofie socială în epoca lui Dimitrie Cantemir**

Social principles of law and philosophy in the age of Dimitrie Cantemir

Lect.univ.dr. **Marius ANDREESCU**, Universitatea din Pitești, Judecător la Curtea de Apel Pitești, andreescu_marius@yahoo.com.

Abstract: Any scientific intercession that has as objective, the understanding of the significances of the "principle of law" needs to have an interdisciplinary character, the basis for the approach being the philosophy of the law. In this study we fulfill such an analysis with the purpose to underline the multiple theoretical significances due to this concept, but also the relationship between the juridical principles and norms, respectively the normative value of the principle of the law. Thus are being materialized extensive references to the philosophical and juridical doctrine in the matter. This study is a pleading to refer to the principles, in the work for the law's creation and applying. Starting with the difference between "given" and "constructed" we propose the distinction between the "metaphysical principles" outside the law, which by their contents have philosophical significances, and the "constructed principles" elaborated inside the law. We emphasize the obligation of the law maker, but also of the expert to refer to the principles in the work of legislation, interpretation and applying of the law. Arguments are brought for the updating, in certain limits, the justice – naturalistic concepts in the law.

Keywords: Principles of the law, essence and phenomenon like aspect of the law, "given" and "constructed" in the law, significances of the principles of law, Moral value, juridical value, metaphysical principles, constructed principles.

2. **Falia critică despre imaginea moldovenilor în "Descrierea Moldovei"**

Critical approach to the image of Moldovans in Cantemir's "Description of Moldova"

Lector univ.dr. **Gheorghita BADEA**, Director Școala Gimnazială Nr.81, București

Abstract: Cantemir's presentation about Moldova and Moldovans corresponds mostly to a historical reality, but there are certain exaggerations, nuances, opinions that emphasize a subjective opinion. The author confesses that he intended to do a

thorough research on choosing the rulers. Here he highlights the bad influence of the Ottoman Empire in Moldova. The Chapter about the Moldovans' customs raises serious controversy. Cantemir's intention is to create to the foreigners a real and complete picture of the people from Moldova. The writer makes claims about Moldovan's nature and their level of education, about the status of women. The writer also refers to the religious and literary context of Moldova. "The Description of Moldova" is a valuable achievement for its time and with strong echoes to this day.

Rezumat: Prezentarea lui Cantemir despre Moldova și despre moldoveni corespunde, în bună parte, realității istorice, dar există anumite exagerări, nuanțe, opinii care accentuează nota subiectivă a scrierii. Autorul mărturisește că și-a propus să facă o cercetare amănunțită despre alegerea domnitorilor. Aici puntează influența nefastă a Porții în Moldova. Capitolul despre obiceiurile moldovenilor ridică serioase controverse. Intenția cantemiriană este de a construi un tablou real și complet pentru străini despre oamenii locurilor natale. Scriitorul face afirmații despre firea moldovenilor, despre nivelul de instrucție al lor, despre statutul femeilor. De asemenea, el se referă și la contextul bisericesc și literar al Moldovei. "Descrierea Moldovei" reprezintă o valoroasă realizare pentru vremea ei și peste timp, cu puternice ecouri până astăzi.

Key terms: moldovans, research, rulers, places, the way of life or nature, teaching

Termeni cheie: moldoveni, cercetare, domnitori, locuri, firea, învățătura

3. Considerații cu privire la contribuția lui Cantemir la filosofia juridică

Considerations regarding Cantemir's contribution to legal philosophy

Lect.univ.dr. **Valentin – Stelian BADESCU**, LUMINA University of South-East Europe, Bucharest, valentinbadescu@yahoo.com

Abstract: I hope that the world would grant work Cantemir's prominent place it deserves in scientific treasure of the eighteenth century is seriously encouraged us lately. Cantemir's work made history, produced controversy, irritation and protests, but also enthusiastic adhesions. I have been criticized for some options or some wording, but i was never able to challenge jurisdiction. There has never lost the freshness of perception, nor respect for a job well done and thoroughly showed it to us as a tireless culture is curious. Cantemir find nonstop world wide fractals epistemological heard less, known only as musical creations. The satisfaction of these new discoveries - you'd think the world Cantemir's mission was to prove that this kaleidoscope of civilizations is infinite, that their discovery never stops - not at all critical spirit conceals. A scholar encyclopedic band could not, however, prevent any problems extremely acute weather, no problems related ordinances, that law and the law of the philosophy of law.

Keywords: Cantemir - knowledge bridge between East and West, right, law, philosophy of law.

4. Modelul cultural Cantemir în viziunea lui Constantin Noica

Constantin Noica's Cantemirian cultural model

Prof. univ. dr. hab., **Gheorghe BOBANA**, Institutul de Istorie al Academiei de Științe din Republica Moldova, Universitatea Academiei de Științe a Republicii Moldova, ghhobina@yahoo.com

Abstract: The paper is focused on Constantin Noica, the great Romanian philosopher's attitude of the 20th century with regard to the personality and work of Dimitrie Cantemir (1673-1723), the scholar and political Man. Noica's general conclusion is that Cantemir's model in the Romanian culture evolved from the creative polihistorism to the everyday stimulating attitude and to the negative low value attitude.

Rezumat: Articolul este consacrat atitudinii marelui gânditor român din secolul al XX-lea, Constantin Noica, față de personalitatea și opera cărturarului și omului politic Dimitrie Cantemir (1673-1723). Concluzia generală împărtășită de Noica este că modelul Cantemir în cultura română a evoluat de la polihistorismul creator, la lăutărismul a toate stimulator și la anti-lăutărismul a toate negator.

Keywords: critical spirit, eternal, historic, cultural model, polihistorism, "lăutărism"

Cuvinte-cheie: spirit critic, etern, istoric, model cultural, polihistorism, lăutărism

5. Educația moral-creștină – promovată de către Dimitrie Cantemir în lucrarea «Scurtă povestire despre stârpirea familiilor lui Brâncoveanu și a Cantacuzinilor»

Christian moral education –fostered by Dimitrie Cantemir in his work "Short story about the eradication of the Brâncoveanus and Cantacuzinos"

Lect.univ.dr. **Manuela CAZAN**, Facultatea de Științe ale Educației, UCDC, manuelacazan@gmail.com

Lect.univ.dr. **Ramona Elena ANGHEL**, Facultatea de Științe ale Educației, UCDC, ramona_stemate@yahoo.com

Abstract: Dimitrie Cantemir, renowned scholar from the 18th century, presents in his work "Short story about the eradication of the Brâncoveanu and Cantacuzino families" an objective and historically advocated point of view about Del Chiaro's monograph, at the request of the tsar Peter the Great. Although he was directly involved in the events published by Del Chiaro, Dimitrie Cantemir had the moral strength to not accuse his enemies, but to present the historical events in an

authentic manner, leaving to his readers to judge their acts. The Christian values promoted in his work demonstrate his maturity and his recognition of the divine power, which reveal his Christian moral character.

Key words: oral, Christian, eradication, manuscript

6. Formarea gândirii matematice a lui Dimitrie Cantemir

The mathematical prerequisite background of Dimitrie Cantemir

Lect.univ.dr. **Costel-Dobre CHITEȘ**, Facultatea de Științe ale Educației, UCDC, costelchites@yahoo.com.

Abstract: The development of science, technology and the arts have led to the establishing of teams made from specialists of complementary fields, with the aim of solving society's current issues.

What sort of spirit, of intellect, of encyclopaedic culture must all our forefathers have had – those that managed to root the weeds out from the field of human ignorance, in order to make it fertile and bestow it upon the later generations of their successors, for them to farm and crop. Amongst these figures, and in a place of honour, lies the Romanian scholar Dimitrie Cantemir.

We aim to highlight a few key aspects of mathematical development in the 16th and 17th century, namely: a) outstanding figures throughout the era; b) the level of mathematics that was required of the researcher to have, in order to perform in-depth studies at the time; c) the extent to which the Romanian scholar Dimitrie Cantemir became a universal presence.

Keywords: scientific culture, proof theory, universal algebra, analytical geometry, differential calculus and integral calculus.

7. Doi promotori ai modernității – Dimitrie Cantemir și hatmanul ucrainean Ivan Mazepa

Dimitrie Cantemir and the ukrainean hetman Ivan Mazepa - two promoters of modernity

Lect.univ.dr. **Nicoleta CIACHIR**, President of Balkan and Slavic Association of Romania, nicoleta.ciachir@yahoo.com

Cercetător șt. **Sorin Marcel COLESNIUC**, Archaeological Museum of Callatis, Mangalia, sorinmarcelcolesniuc@yahoo.com

Abstract: The present study using the comparative method is a parallel between the progressive thinking of Dimitrie Cantemir and the Ukrainian Hetman Ivan Mazepa. Educated people with a solid grounding, analyzing the historical context, both Cantemir and Mazepa have relied on progressive forces at the time. Mazepa betrayed the tsar and joined the Polish-Swedish block which he considered more

European. In his turn Dimitrie Cantemir comparing the decaying Ottoman Empire with Orthodox Russia that would free the Christians passes from Peter the Great.

Keywords: comparative method, progressive thinking, Dimitrie Cantemir, the ukrainean hetman Ivan Mazepa.

8. Dimitrie Cantemir – om al timpului modern

Dimitrie Cantemir – the man of modern age

Profesor **Laurențiu Valentin CIRSTEA**, Șc. gim. Nr.195, București,
cirstea.laurentiu@yahoo.com

Conf.univ.dr. **Mihaela Daniela CIRSTEA**, Facultatea de Științe ale Educației,
UCDC, mihaela.daniela.cirstea@gmail.com

Abstract: Dimitrie Cantemir, man of the Enlightenment, is also a personality and a historical character that marked the Romanian culture. Son of a ruler, himself briefly ruler remains in the memory of mankind the author of important works of history, literature, philosophy. Living at the crossing of humanism/Renaissance and Enlightenment, two cultural movements decisive for the evolution of world culture, he was placed not only in the Romanian culture, but also in the European cultural space, being a true messenger of his people.

Keywords: Renaissance, Enlightenment, history, literature, modernism.

9. Demersuri epistemice și noi paradigme culturale în opera lui Dimitrie Cantemir

Epistemical approaches and new cultural paradigms in Dimitrie Cantemir's works

Lect.univ.dr. **Eleonora Mihaela CONSTANTINESCU**, Facultatea de Marketing,
UCDC, mihaela.constantinescu7@yahoo.com

Abstract: In this paper we discussed some epistemical approaches of Dimitrie Cantemir's work, and intersections with great metaphysical visions. From this perspective, we analyzed a new valorisation of the role of the individual: in relation with history, religion, metaphysics and knowledge. New interpretations reflect modernity Cantemir's work and his vision valences.

Keywords: paradigm, metaphysics, culture, knowledge, history.

10. Concepte și teme în „Lumina cunoașterii”, în Principatele Dunării de est și în cadrul curentului „illuminismo” din Modernismul timpuriu italian

Concepts and Themes in “the Light of Knowledge” in Eastern Danubian Principalities and Illuminismo in Early Modern Italy

Lect.univ.dr. **Mirela COPCA**, The Christian University Dimitrie Cantemir, miremihalache@yahoo.com

Prof.univ.dr. **Giovanna DELL GOBBO**, University of Florence, Italy

Abstract: This paper underlines the transnational value of the so-called AGE OF ENLIGHTENMENT from a very special perspective and parallel: that one between the particular cultural, philosophical, political and social phenomena which has influenced the whole Europe during the 18th century, with special accents on the Romanian Principality of Moldavia, under the wise reign of Dimitrie Cantemir and the intellectual movement in Italy, teared up between a War of Spanish Succession, political alliances with their consequences and the need of knowledge defined by Kant “sapere aude”, the thirst of culture of the civil society who gave to the mankind two centers of “new light of science”, therefore the Enlightenment could be seen from different perspectives: Milan and Napoli.

Keywords: Age of Enlightenment, Romanian Principality, Illuminismo, Italy, war and political alliances, civil society, cultural changes, human rights, science, different perspectives, Cesare Beccaria, Milan and Napoli.

11. Conștiința timpului în „Istori’ a Imperiului Ottomanu - Crescerea si scaderea lui de Demetriu Cantemiru” (traducerea dr. Ios. Hodosiu)

Time consciousness in the “Ottoman Empire History – Its rise and fall, written by Demetriu Cantemiru” (translation by doctor Ios. Hodosiu)

Prof.univ.dr. **Octavia COSTEA**, Facultatea de Științe ale Educației, UCDC, octavia_costea@yahoo.com

Conf.univ.dr. **Conona PETRESCU**, Facultatea de Științe ale Educației, UCDC, conona57@yahoo.com

Abstract: In our study, we use the method based on the text interpretation. As we noted above, interpretation, and also use of a text, are two abstract patterns including the limits of interpretation, assumed by us, in coincidence with the ineffable text rights. The studying Cantemir time consciousness it starts from the modernity prerequisites of the author's identity consisting of his own value conscience in universality, knowledge of self and the world, scientific objectifying, linguistic relationship between the signifier and signified. The text used by us is the *Ottoman Empire History - Its rising and falling*, written by Demetriu Cantemiru (translation dr. Jos. Hodosiu). In the other hand, giving to Cantemir an actual perspective of text interpretation, it is necessary any epistemological boundaries:

what is consciousness and what are the values of time. We identified, in the above mentioned work, time transposition in space as seen by Henri Bergson, successive time defined by Mikhail Bakhtin, common time values as seen by Gaston Bachelard, vs divine timing, time synthesis as seen by Martin Heidegger, transfiguration of time through experience and action as seen Jean Burgos.

Keywords: method of text interpretation, modernity prerequisites, time consciousness, values of time.

12. Dimitrie Cantemir un intelectual al Renașterii

Dimitrie Cantemir Dimitrie Cantemir – a scholar of Renaissance

Conf.univ.dr **Sabin DRAGULIN**, Facultatea de Științe Politice, UCDC, dragulinsabin@yahoo.com

Rezumat: Dimitrie Cantemir reprezintă exemplul tipic al intelectualului specific Renașterii. Cu toate că țările române, datorită dominației otomane, se aflau la granița culturală a Europei creștine, prin Dimitrie Cantemir au arătat că sunt parte a unui curent cultural și politic care a pus bazele regimurilor democratice în secolul al XIX-lea. European și național în același timp, Cantemir, dotat cu un spirit pragmatic și o disciplină exemplară a publicat o serie de lucrări de o importanță majoră.

13. Mic tratat privind evoluția conștiinței de sine la Dimitrie Cantemir-periodizarea dezvoltării umane

Little Treatise on the Evolution of Self-Consciousness in Dimitrie Cantemir – The Periodization of Human Development

Conf.univ.dr. **Magdalena DUMITRANA**, Institutul Teologic Adventist, Cernica, mdumitrana@gmail.com

Abstract: The paper focuses upon an aspect that was until now, less interesting for the researchers. Considered from the point of view of the historian, of the litterateur or the philosopher, Dimitrie Cantemir reveals also his preoccupation with psychology. In 'Divanul' he presents a Periodization of the human development from birth to death; this demarcation does not however, constitute a goal in itself but serves as a timeline for the approach of the human consciousness from the spiritual psychology perspective. This quite unknown aspect maintains Cantemir in the zone of the modernity, despite the historical distance separating our nowadays from the epoch the philosopher had lived.

Keywords: psychology, development, spirituality, awareness, Self.

14. "Aria Dervișilor din Pera" – o posibilă relație a muzicii orientale a lui Dimitrie Cantemir cu creația lui Wolfgang Amadeus Mozart

The "Dervish Aria from Pera" - a possible relation between Dimitrie Cantemir's Levantine music and Wolfgang Amadeus Mozart's musical masterpiece

Doctor habilitat **Victor GHILAȘ**, Institutul Patrimoniului Cultural al Academiei de Științe a Moldovei, ghilasvictor@yahoo.com

Rezumat: În literatura de specialitate, relația lui W. A. Mozart cu muzica orientala a fost discutată nu o singură dată, relație observată în diferite forme în lucrările compozitorului. Cercetători din diferite țări au încercat să stabilească legătura dintre opera „Răpirea din Serai” și „Aria dervișilor din Pera”. Această din urmă creație este atribuită lui Dimitrie Cantemir, având o rezonanță puternică nu doar în literatura artistică sau istorică a timpului, ci și în muzica europeană cultă a secolelor XVIII-XIX. În același timp, ea a generat o dihotomie ideatică în rândul muzicologilor privind paternitatea și autenticitatea lucrării.

„Aria dervișilor din Pera” este considerată de mai mulți cercetători ca fiind sursa primară de inspirație pentru celebrul „Cor al ienicerilor” („Chor der Janitscharen”, nr.5) din actele întâi (scena a șasea) și al treilea al operei „Răpirea din Serai” de Mozart, în care exotismul culturii orientale este transpus și realizat pe baza unui fascinant și captivant subiect. Autorul încearcă să caute un răspuns plauzibil la întrebarea: care au fost factorii cauzali ce au stimulat fantezia creatoare a lui Mozart în inspirația sa pentru filonul muzical răsăritean, mai cu seamă cel turcesc.

Dacă autenticitatea melosului oriental care, realmente, în forma ei frustă lipsește în muzica operei mozartiene, induce o anumită circumspecție, atunci originea extraeuropeană și caracterul exotic în scenele spectacolului (linii melodice, inflexiuni modulatorii, figuri melodice, obstinații ritmice etc.) și efectele lor muzical-estetice sunt, practic, acceptate, fără echivoc, de către muzicologi (H. Abert, A. Einstein, W. Preibisch). Alți cercetători (G. Breazul, G. de Saint-Fois, A. Oulibicheff) merg mult mai departe, admitând chiar și anumite influențe ale cântecului rusc. Documentele istorice studiate admit posibilitatea ca Mozart să fi cunoscut muzica turcească autentică, compusă de Cantemir, mai ales că au fost găsite formule melodice similare în cele două lucrări menționate, neîntâlnite mai înainte în creația componistică. Elementul de construcție muzicală (figura melodică construită dintr-un tetracord descendent rapid, ornamentat cu échapée-ul superior, transformat pe parcurs într-o notă principală) cu care operează Mozart în „Corul ienicerilor” și Ch. W. Gluck în uvertura la „Peregrinii de la Mecca” este semnalată (într-o formă asemănătoare) cu mult timp înainte în „Aria dervișilor din Pera” și în piesa de divertisment, peșrev în modul acem tarab la Dimitrie Cantemir. Bazându-se pe reevaluarea studiilor elaborate anterior, dar și pe materiale noi, autorul aduce argumente suplimentare

întru clarificarea relației dintre activitatea muzicală a compozitorului, fostului Domn al Moldovei și cea a maestrului de la Salzburg.

Cuvinte-cheie: Aria dervișilor din Pera, D. Cantemir, W. A. Mozart, muzică orientală

15. Valorile educației ortodoxe în gândirea lui Dimitrie Cantemir

The values of the Orthodox education in Dimitrie Cantemir's thinking

Lect.univ.dr. Arhidiacon, **Apostolache IONIȚA**, Facultatea de Teologie, Universitatea din Craiova, nutu_apostolache@ua900.ψομ

Abstract: Dimitrie Cantemir is one of the most illuminated minds from this period. His education had firstly a religious dimension. In this concern, in our study we will try to demonstrate the importance of this important aspect in the heritage that Cantemir had offered to our people. The orthodox aspect will be the central point of the research.

Keywords: Dimitrie Cantemir, religious education, theology, orthodox values.

16. Dimitre Cantemir – concepția despre om

Dimitre Cantemir - conception on man

Prof.univ.dr. **Vasile MACOVICIUC**, ASE București,
vasilemacoviciuc@yahoo.com

Prof.univ.dr. **Grigore GEORGIU**, SNSPA București,
grigore.georgiu@yahoo.com

Abstract: Speculative philosophical insights capitalize the tradition of spontaneous philosophizing with popular origin, as well as many other ideas of the era. At the same, the Cantemirian ideas have moral implications and original openings.

Rezumat: Intuitiile speculative valorifica traditia unei filosofari spontane, cu origine populara, dar si numeroase alte idei de epoca. In acelasi timp, ideatia cantemiriana are implicatii morale si deschideri originale.

Keywords: man, morality, reason, virtue, faith, God.

Cuvinte cheie: om, morala, ratiune, virtute, credinta, Dumnezeu

17. Considerații privind viziunea etico-religioasă în opera lui Dimitrie Cantemir

Considerations on the ethical religious vision in Dimitrie Cantemir's work

Lect.univ.dr. **Christina Andreea MIȚARIU**, Facultatea de Management Turistic și Comercial, Timișoara, UCDC, christinamitaru@yahoo.com

Abstract: Dimitrie Cantemir was a valuable promoter of Romanian values across Europe, who manifested in various fields: he was a diplomat, conducted Byzantine and Roman studies, was an Orientalist, musicologist and not least a theologian. Cantemir's merits as a scholar are doubled by his deeds as a faithful son of the Orthodox religion and a true patriot of Moldavia. With Dimitrie Cantemir, Romanian culture, sitting at the crossroads between the East and the West, for the first time clearly denoted in a major way its synthetic and ecumenical vocation.

Keywords: rationalist metaphysics, panorthodox, humanism, philosophy of religion, ethics.

18. Implications of Cantemir's education in Istanbul for his oeuvre

Assoc. Prof. Dr. **Cristina NICOLAESCU**, Erciyes University, Faculty of Letters, English Department, Kayseri, Turkey, cristina@erciyes.edu.tr

Abstract: Demetrius Cantemir, also named Dimitri Kantemiroğlu by Turks, was a polymath scholar in the intellectual history of the 17th and 18th centuries, generally construed as a new renaissance in the Middle East. This paper refers to the period spent by the Moldavian Prince in Istanbul, at Topkapı Palace (1688-1710) and aims to demonstrate both the impact of Ottoman Empire's cultural heritage on Cantemir's voluminous and valuable oeuvre and his contribution to Turkish music and historiography. The focus will be on the musical notation system developed in his work *Edvar-i Musiki* during his stay at the music school of the palace, and his book *incrementorum atque decrementorum Aulae othomanicae*, first published in English as *The History of the Growth and Decay of the Ottoman Empire*. This work was among few Ottoman histories and brought a "declinist" perspective. The analysis will be based on Turkish, English and Romanian sources.

Keywords: Cantemir, Ottoman Empire, history, music, intellectual history

19. Abordarea din perspectiva didacticii istoriei a lui Dimitrie Cantemir

Approaching Dimitrie Cantemir from a didactic view

Asistent univ.dr. **Andrei NOVAC**, Facultatea de Științe ale Educației, UCDC, andresnovac@yahoo.com

Abstract: Certainly, Dimitrie Cantemir is one of the main personality of his period. He had multiple qualities: encyclopedist, ethnographer, geographer, philosopher, historian, linguist, musicologist, politician, writer. He remained in collective conscience like a figure who empathically has been able to contribute at Romanian and European cultural evolution. Literary critic George Calinescu compared him with Lorenzo de Medici. In that period, Cantemir was one of the few Romanian cultural figures who were able to impose themselves in the European culture, being member of Berlin Academy. The complexity of his cultural personality

results also from the capacity to speak many international languages; this quality proves the broad perspectives that he had on universal culture.

Being an encyclopedic spirit, in the period in which he has been taken hostage in Istanbul, Dimitrie Cantemir had the ability to transform it in an opportunity to learn the Turkish language and to know the ottoman culture.

The ruler Dimitrie Cantemir was the partisan of an imperative leading against landowners. In that period the landowners have been dominated the rulers because the Romanian Countries didn't have their own army and rulers were forced to require to landowners' support. Regarding the peasants, Cantemir opposed to transform them in slaves. Humanism of Renaissance and Russian thinking had categorical influence on Cantemir's creation. In that period were pointed out the most important aspects which had arrived from social and historical development that took place in Moldavia at the end of 17th century and beginning of 18th century.

From didactical view, considering that the history lessons are few, it become difficult to characterize Dimitrie Cantemir's personality in his entire complexity.

Keywords: Dimitrie Cantemir, culture, personality, Moldavia, ruler, didactical, writer.

20. Influența activității lui Dimitrie Cantemir asupra dezvoltării educației românești în context european

The influence of Dimitrie Cantemir's activity on the development of Romanian education in the European context

Lect.univ.dr. **Adina Petruța PAVEL**, Facultatea de Management Turistic și Comercial, UCDC

Abstract: Dimitrie Cantemir was a ruler of Moldavia and a great scholar of Romanian humanism, being considered an encyclopedic cultural personality. By his diverse occupations (encyclopaedist, ethnographer, geographer, philosopher, historian, linguist, musician, composer), by the the fact that he was the first Romanian member of the Academy of Sciences in Berlin and due to the complexity of his works, he has significantly contributed to the development of Romanian education and its image in Europe and internationally

Rezumat: Dimitrie Cantemir a fost domnitor al Moldovei și un mare cărturar al umanismului românesc fiind considerat o personalitate culturală de tip enciclopedic. Prin ocupațiile sale diverse (enciclopedist, etnograf, geograf, filozof, istoric, lingvist, muzicolog, compozitor), prin faptul că a fost primul membru român al Academiei de Științe din Berlin și prin complexitatea operelor sale, acesta a contribuit semnificativ la dezvoltarea educației românești și a imaginii acesteia pe plan european și internațional.

Keywords: Dimitrie Cantemir, Education, European dimension, Culture, Humanism

21. Dimitrie Cantemir - întâiul creator al filosofiei românești

Dimitrie Cantemir – the first creator of Romanian Philosophy

Prof.univ.dr.hab. **Gabriela POHOAȚA**, Facultatea de Științe Juridice și Administrative, UCDC, gabriela_pohoata@yahoo.com

Lect.univ.dr. **Mihaela MOCANU**, Facultatea de Limbi și Literaturi Străine, UCDC

Abstract: If Romanian philosophy has a beginning, it belongs to Dimitrie Cantemir.

If ancient Greeks had Aristotle as a universal spirit, Italians had Leonardo da Vinci and Germans had Leibniz, we, Romanians, had Dimitrie Cantemir, that remains the indisputable prototype of “uomo universale”, converging all cultures of his time in an original philosophical paradigm that will decisively influence Romanian philosophical mentality up to Titu Maiorescu.

Cantemir contributed greatly to the formation of Romanian philosophical terminology. He was convinced that “speaking perfect mother tongue is a gift of nature”.

Cantemir is the initiator of ontology, gnoseology and logic, as well as the founder of ethics, philosophical domains of knowledge which we did not have before. Dimitrie Cantemir’s great merit in the Romanian culture history is to have been the first author of philosophical writings and the creator of philosophical terminology. *Divanul (The Divan)* or *Gâlceava Înțeleptului cu Lumea (The Wise Man’s Parley with the World)* or *Giudețul Sufletului cu Trupul (The Judgment of the Soul with the Body)* printed in Iași in 1698, in Romanian and Greek, may be considered, alongside with the *Sacrosanctae*, one of the first Romanian philosophical works, defining Dimitrie Cantemir’s humanistic creed.

Keywords: Romanian philosophy, ontology, gnoseology, ethics, Romanian philosophical terminology, Romanian culture.

22. Ontologia (înțelepciunea) pământului, construct esențial în esențialitatea spiritualității cantemirene

Wisdom of the Earth, a fundamental element of the Cantemirian spiritual essence

Conf. univ. dr. **Agata Mihaela POPESCU**, Facultatea de Științe Juridice și Administrative, UCDC, av.agata@yahoo.com

Rezumat: Unul dintre cei mai mari cărturari ai timpului său, dar și ai epocilor care au urmat, de valoare europeană și mondială – Dimitrie Cantemir – se

caracterizează, între altele, și prin generarea, în și prin întreaga sa operă, a unor coordonate științifice și culturale esențiale, puternice și perene, sinergice și enciclopedice, care definesc, începând cu Sacrosantae..., operă filosofică sistematică din tinerețe, dar și în scrierile care au urmat, o adevărată ontologie a pământului românesc, filon de mare rezistență, de care nu s-a despărțit niciodată, chiar dacă a fost nevoit să trăiască cea mai mare parte a vieții în afara hotarelor românești. Mirabila înțelepciune a pământului natal se regăsește în fiecare dintre operele sale, ca o piatră însuflețită, ca o temelie indestructibilă, ca o esență. În cele ce urmează, vom încerca să subliniem această caracteristică esențială a operei cantemirene.

Cuvinte-cheie: ontologie, esență, formă, enciclopedie cantemireană, înțelepciune a pământului.

23. Dimensiunea morală a gândirii lui Dimitrie Cantemir reflectată în lucrarea *Divanul sau Gâlceava Înțeleptului cu Lumea*

The Moral Dimension of Dimitrie Cantemir's Thinking Reflected in The Divan or The Wise Man's Parley with the World

Lect.univ.dr. **Mihaela STERIAN**, Facultatea de Științe ale Educației, UCDC

Abstract: Dimitrie Cantemir was interested in philosophy, attracted to the rationalist metaphysics and stoic moral, but he maintained a main theological perspective on the world and was always sensitive to the accuracy of these teachings. In any of his writings, he thinks and expresses himself as a moralist, that is as a careful analyser of people's lives, deeply concerned about the human condition and its meaning during man's brief "passage" on earth. In *The Divan*, the author made a thorough analysis of the world in the spirit of the Holy Scripture, giving an insight of the biblical text by means of some remarkable personal reflections. Thus, through the voice of the Ecclesiastus from the Holy Scripture, he asserts that the world boasts with its arrogance, wealth and beauties. But the voice of the wise man, draws our attention to the ephemeral nature of the empirical, material realities. Even the power and glory of the world become "insult and defamation". However, the wise man says that only by the light of faith one can get to the truth, as the ultimate sense of existence, exceeding the limits and constraints of the human condition. We can notice in *The Divan* Cantemir's tendency to paraphrase the Saint Apostle Paul's epistles, structuring his work in a kind of applied manual of ethics.

Rezumat: A cochetat cu filozofia, a fost atras de metafizica raționalistă și morala stoică, dar Dimitrie Cantemir a păstrat o principală perspectivă teologică asupra lumii și a fost întotdeauna sensibil la acuratetea acestor învățături. În oricare din scrierile sale, el gândește și se exprimă ca un moralist, adică un atent analizator al vieții oamenilor, profund preocupat de condiția și sensul omului în scurta "trecere" a sa pe pământ. În *Divanul*, Dimitrie Cantemir realizează o amplă analiză a lumii în

spiritul Sfantei Scripturi, interiorizand textul biblic în cadrul unor remarcabile reflecții personale Astfel, prin vocea Ecleziastului din Sfânta Scriptură, afirma că lumea se laudă cu trufia ei, cu bogăția și frumusețile sale. Însă, vocea inteleptului ne atrage atenția asupra caracterului efemer al realitatilor empirice, materiale. Inclusiv puterea și slava lumii devin „ocară și defăimare”. Totodată, înțeleptul afirma că numai prin lumina credinței se ajunge la adevăr, ca sens ultim al existenței, depășindu-se limitele și constrangerile condiției umane. Se poate observa în Divanul tendința lui Cantemir de a parafraza epistolele Sfântului Apostol Pavel, structurând lucrarea sa într-un fel de manual de morală aplicată.

24. Dimitrie Cantemir și Academii Domnești

Dimitrie Cantemir and the Royal Academies

Academician **Alexandru SURDU**, vicepreședintele Academiei Române

Abstract: This year, the Romanian Academy celebrates 150 years since its foundation. In the Romanian Countries, ever since 1640, there was a higher education in Greek and Latin, where came from Greece the last survivors of Greek philosophical education, particularly the followers of the philosopher Teophilos Coridaleu, the last Greek commentator of Aristotle's works. Jeremiah Cacavela was a professor at the Royal Academies in Iasi and Bucharest. The Young Dimitrie Cantemir was trained in the study of philosophy and classical languages with teachers from the Royal Academies. He was made a member of the Academy of Berlin in 1714 and spent his youth at the Royal Academies from the Romanian Counties, older than the Academy of Berlin.

Keywords: Romanian Academy, the Royal Academies, the Academy of Berlin, higher education, philosophy.

25. Istoria ieroglifică - deschizătoare a literaturii existențialiste a absurdului la români?

The Hieroglyphic History – a forerunner to the Romanian absurd existentialist literature

Conf.univ.dr. **Marin TUDOR**, Facultatea de Științe ale Educației, UCDC, marintud@yahoo.co.uk

Abstract: Dimitrie Cantemir is the most important personality of the Romanian culture at the end of the seventeenth century and early eighteenth century. Hieroglyphic History, written in 1705 at Constantinople, may be the first masterpiece of our literature in chronological order, written in Romanian and marking the destinies of the Romanian modern novel. The novel Hieroglyphic History can come under two categories: the historical novel, as it presents a period in the history of the Romanian Countries, namely the relationships covering aspects of the struggle for

power in the context of the rapport with the Ottoman Empire; the autobiographical novel because the author is involved himself in the events. Dimitrie Cantemir foreshadows Eminescu, and by presenting the dramatic human condition in the universe, the human frailty marked by loneliness and the fear before Nothingness, it anticipates the Romanian absurdist existentialist literature.

Keywords: Romanian historical, autobiographical novel, modern existentialist literature of the absurd.

26. Contribuția lui Dimitrie Cantemir la modernizarea sistemului politic românesc

Cantemir's contribution to the modernization of the Romanian political system

Cercetător științific dr. **Enache TUȘA**, Institutul de Științe Politice și Relații Internaționale „I.C. Brătianu”, Academia Română, enachetusa@gmail.com

Abstract: During the reign of Cantemir was marked by the existence of Ottoman rule over Moldova. We will try to show how this relationship Cantemir managed and how the value of its intellectual contributed to the modernization of Moldovan.

Keywords: modernization, political system, social features, political culture.

27. Considerații privind opera lui Dimitrie Cantemir

Considerations on Dimitrie Cantemir's work

Conf.univ.dr. **Rodica Mariana ȚIRLEA**, Facultatea de Științe Economice, Cluj-Napoca, UCDC, rodica.tirlea@cantemircluj.ro

Conf.univ.dr. **Miranda Petronella VLAD**, Facultatea de Științe Economice, Cluj-Napoca, UCDC, miranda.vlad@cantemircluj.ro

Abstract: Dimitrie Cantemir was one of the illustrious figures of the 17th – 18th century. The younger son of the Moldavian ruler Constantin Cantemir, received a good education both at home and in Turkey. He was very educated, a polyglot (Greek, Slavic, Turkish, Arabic, Persian, Latin, Italian, French, Russian, Polish and Romanian of course), historian, encyclopaedist, author of philosophy writings, politics and religion, orientalist, musicologist, ethnographer, a member of the Berlin Academy which was called the Royal Prussian Academy of Sciences (Königlich - Preußische Akademie der Wissenschaften), geographer and ruler of Moldavia in the period March-April 1693 and in 1710-1711. From his works we mention: "The Divan" - the first philosophical work written in Romanian, "Descriptio Moldaviae" (Description of Moldavia being the first Latin language ethnographic writing in his country), "History of the Ottoman Empire" which was translated into several languages, "Chronicle of Moldavia and Wallachia from the colonization of Dacia to the founding of principalities". In this study we want to show that although many

years have passed since his death, the work of Dimitrie Cantemir is very documented, accurate and unique.

Keywords: Dimitrie Cantemir, civilization, science, knowledge.

28. *Divanul lui Cantemir și gâlceava omului modern cu valorile eterne*

Cantemir's Council and the conflict between the modern man and the eternal values

Conf.univ.dr. **Claudia VLAICU**, Facultatea de Teologie Ortodoxă și Științele Educației, Universitatea Valahia, Târgoviște, vlaicu.claudia@gmail.com

Abstract: The paper is intended to be a modern review of traditional values from Cantemir epoch. It also emphasizes the conflict between the modern man and the eternal values like honesty, humanity, integrity etc. If Dimitrie Cantemir was a promoter of Romanian culture and space, present politicians are the ones who are forcing the important people from Romania to leave the country and represent Romanian values abroad. If Dimitrie Cantemir is one of the most important representatives of Romanian humanism, there are little chances that a new promoter like him should be born. The reasons behind this are clearly presented in this paper from a cultural, educational and political perspective.

Keywords: eternal values, tradition, modernity, culture, education.